

Goigs a les santes Justa i Rufina

Lliçà d'Amunt

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Prop de Ca l'Amell Gros, a 100 metres de la C-1415, Km. 8.

Coordenades:

Latitud: 41.625516018117
Longitud: 2.2481631708166
UTM Est (X): 437370
UTM Nord (Y): 4608472

Classificació

Número de fitxa 08107 - 147
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Popular
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Religiós/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Lliçà d'Amunt

Fitxes associades:

[Capella de Santa Justa i Santa Rufina](#)

[Retaule de les santes Justa i Rufina](#)

[Aplec de Santa Justa i Santa Rufina](#)

Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)
Data de registre de la fitxa: dg., 01/09/2024 - 21:14

Descripció

Les santes Justa i Rufina eren dues germanes romanes d'Hispalis que al segle III van ser martiritzades per no oferir les ceràmiques que feien a déus pagans. Se les invoca contra terratrèmols i altres desastres naturals. Festa celebrada el 19 de juliol.

Al peu de la Riera de Tenes, a mitja hora a peu de Lliçà, hi havia la parròquia de Santes Justina i Rufina. Durant el segle XV el nucli de cases del voltant quedà despoblat, així que el 30 d'abril de 1432 el bisbe de Barcelona l'Ilm. D. Andreu Bertran, la va declarar sufragània de Lliçà. El 20 de desembre de 1867, l'Ilm. D. Panteó Montserrat decreta que només se celebri els dies de mitja creu, dies de penitència del calendari litúrgic amb obligacions de dejuni i penitència menys estrictes que durant la Quaresma. Aquell mateix any deixa de ser sufragània i s'aixeca l'obligació de celebrar-hi missa. Ara, s'hi va en processó per l'Ascensió i el dia de l'Aplec.

"[...] Essent vostres mèrits tants/ davant de Deu poderós,/ en nostres treballs, socors,/ esperem els parroquians,/i totes les coses bones;/ també en el mal, medecina.

Puix a coldreu's nos inclina/ la gran de vostres corones: / Siau-nos sempre Patrones / Santes Justa i Rufina . [...]".

El goig explica la vida santa de les dues germanes i com neguen les seves ceràmiques que elles produïen a unes dones perquè no les ofereixin en sacrificis pagans. Descriu el martiri de les dues i com el poble demana la seva protecció en els seus treballs.

Observacions:

Les imatges dels goigs són de l'associació Amics dels Goigs de Barcelona.

Història

Els goigs són una composició poètica, de caràcter catòlic generalment, dedicats al Déu Trinitari (Déu-Pare, Déu-Fill-Jesucrist i Déu-Esperit Sant), a la Mare de Déu sota totes les seves advocacions, als sants i als àngels, tributant culte en cadascuna de les tres variants establertes per l'Església catòlica: latria, dulia i hiperdulia. Els goigs formen part dels actes de pietat, com a cant final de trinaris, quinaris i novenaris, per exemple, i també de les misses solemnes corresponents al calendari litúrgic, amb especial dedicació el dia de la festivitat o solemnitat. Aquest tipus de composició s'acostuma a cantar i és molt popular a Catalunya i també a les Illes Balears i Andorra. La finalitat és demanar i donar gràcies pels favors rebuts. Els goigs s'acostumen a imprimir, bàsicament en un únic foli, encara que actualment se'n fan amb format díptic, on consta la devoció, una imatge del sant, la lletra i la música. Darrerament, també s'incorporen a la part posterior una breu nota històrica del sant o de l'església, capella o ermita on es canten.

Bibliografia

BENZEKRY ARIMON, Albert (2007). *L'Abans. Lliçà d'Amunt. Recull gràfic 1898-1975*. Editorial Efadós SL, p.414.

Enllaços d'interès:

[Goigs i devocions populars \(Consulta: 27-8-2024\)](#)

GOIGS
EN LLAOR DE LES SANTES JUSTA I RUFINA, VERGES I MARTIRS
PATRONES DE L'ANTIGA SUFRAGÀNEA DE LLISSÀ DE MUNT
QUAL FESTA CELEBRA L'ESGLÉSIA EL 19 DE JULIOL

*Paix a coldreu's nos inclina
lo gran de vostres coronas:
Siau-nos sempre Patrones
Santes Justa i Rufina.*

—
El cel vol que sien pobres
vostres pares, i humils,
perquè costums no gens vils
noblesa donin de sobres.
De siques la sol molt bones
res del mon vos contamina.

—
La pura virginitat
és vostra prenda estimada;
per guardar-la recetada
fugiu la publicitat;
exemplar sou de minyones
lo qui al Cel les encamina.

—
Per poder passar la vida
treballeu sens interès,
puix amb vostres guanyys sobrés
la pobresa és essitidre;
sou compassives persones
de caritat la més fina.

—
Vostre santedat declara
un miracle, lo més bell
amb que del ví amb un garbell
trieu l'eigua pura i clara;
i així, perquè sou tan bones,
conseguiu ciència divina.

V. Diffusa est gratia su labiis tuis.

Estava el món corromput
del peccat d'idolatria,
vosaltres a Deu qui us cris
adorar sols heu volgut,
per aò negau a unes dones
blasmar vostre fe divina.

—
Les dones, molt enfadades
trenquen les vostres terrasses,
i mostren ésser inconstables
ses delats idolatriades;
per Deu sou unes lleones
i dels ídols la ruína.

—
Aïrat, Diogenès,
per la vostra religió,
pren la resolució
que en la fe heu de variar;
amb ses idees fellones,
ni tan sols us amolina.

—
Ni la presó, ni la fam,
ni la creu en que posades
son vostres carns arpellades
vos fan retirar del camp,
en que, com a campeones,
defenceu la fe divina.

—
Pense, lo tirà, burlar
vostre consiliencia extremada
amb tan penosa jornada
que els peus vos fe sanguelart;
més, encor que dèbils dones,
vos sosté virtut divina.

R. Propterea benedixit te Deus in aeternum.

Finalment, Justa moriu
al rigor de tanta turments;
ni vos causa aturiments,
Rufina, lo que viviu,
perquè dins poques estones
vostre carrera termina.

—
Així és que no havent gosat
danya-us, Rufina, un lleó,
mena el més crudel, Neró,
ser vostre cap esclafat.
Germanes, que companyones
és vostra glorià vèina.

—
La tirana confusió,
Justa, en pou vos fa llençar
i a Rufina cremar
orivant vostre adoració,
i us declara, el Cel, Matrones,
d'una excel·lència heroína.

—
Essent vostres mèrits tants
davant de Deu poderós,
en nostres treballs, socors,
esperem els parroquians,
i totes les coses bones,
també en el mal, medecina.

—
*Paix a coldreu's nos inclina
lo gran de vostres coronas:
Siau-nos sempre Patrones
Santes Justa i Rufina.*

OREMUS

Deus qui virtutem tuam in vasis fictilibus, etiam fragilis sexus, recondens, sanctis Virginibus et Martyribus tuis Justae et Rufinae, mirabilem fidei constantiam tribuisti; da nobis, earum patrocinis, in tui amore perseverare, et ad coelestem coronam pervenire. Per Christ. Dom. Nost. Amen

Des epais de molts anys existeix, al peu de la riera de Tenes, a mitja breuta de Llinàs de Munt, la parroquia de Santes Justa i Rufina, més, havent desaparegut successivament les cases, fins a quedar-n'hi sols dues, (l'Im. D. Andreu Berres, Bisbe de Barcelona, en 30 d'agost de 1832, la declarà sufragànea de Llinàs. En 30 de desembre de 1832, (Im. D. Manuel Montaner) decretà que Santes Justa i Rufina es celebrés en esta dita casa de mitja creu. Amb multa de l'arregio parroquial (ingit en 1867, acte d'esser sufragànea i també l'obligació de celebrar-n'hi en ella. Ara, n'hi se en processó per les pregüeres de l'Ascensió i el dia de l'Aplic.

Puig á còldreus nos inclina
 lo gran de vostras coronas :
 Siaunos sempre patronas,
 ó santas Justa y Rufina.

Lo cel volgué sian pobres
 vostres pares y humils ;
 porque costums jamay vils,
 nobles os domian de sobres ;
 ja vicas, per ser tan bonas,
 res del mon vos contamina : etc.

La pura virginitat
 es vostra prenda estimada,
 per guardarla recatada
 fugiu la publicitat :
 exemplar sòu de minyonas,
 que al cel totas encamina : etc.

Per poder passar la vida
 treballau sens interès,
 puig de lo queus sobra n' es
 tota pobresa assistida :
 sòu compassivas personas
 de caritat la mes fina : etc.

Vostra santedat declara
 un miracle lo mes bell,
 ab que del vi ab un garbell
 triau l' aygua pura y clara ;
 fent quedar com unas monas
 als qui lo guany alucina : etc.

Estant lo mon corromput

¶. Orate pro nobis, beate Justa et Rufina.

del pecat de idolatria,
 vosaltres á Deu queus guia,
 adorar sols heu volgut :
 persó negau á unas donas
 lo donarlos una china : etc.

Las donas molt enfadadas
 trencan las vostras terrissas ;
 y demostran trencadissas
 las deitats idolatras :
 per Deu sòu unas lleonas,
 y dels idols la ruina : etc.

Irritat Diogeniá
 per la vostra religió,
 pren la resolució
 que en la fe heu de variá ;
 ab sas ideas fallonas
 ni tan sols vos amohina : etc.

Ni la presó, ni la fam,
 ni la creu en que posadas,
 son vostras carns harpelladas,
 vos fan retirar del camp,
 en que dignas campeonas
 defensau la fe divina : etc.

Pensa lo tirá burlar
 vostra constancia extremada
 ab penosa y gran jornada
 quels peus vos fa sanguejar :
 mes no ; que lo ser peonas
 trono en lo cel vos destina : etc.

¶. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

Deus, qui virtutem tuam in easis ficitibus, etiam fragilis sexus, recondens, sanctis virginibus et mar-
 tyribus tuis Justa et Rufina mirabilem fidei constantiam tribuisti, da nobis eorum patrocinis in tui amore
 perseverare, et ad celestem coronam pervenire. Per Christum Dominum nostrum. ¶. Amen.

Finalment, Justa, moriu
 al rigor de tants torments ;
 ni vos causá aturdiments,
 Rufina, lo que viviu ;
 porque dins pocas estonas
 vostra carrera termina : etc.

Veyent que no havia gosat
 danyá'us, Rufina, on lleó,
 mana l' mes cruel Neró
 ser vostre cap esclafat :
 germanas y companyonas,
 es vostra gloria vebina : etc.

La tirana confusió,
 Justa, en pou vos fa llansar,
 y á vos, Rufina, cremar,
 privant vostra adoració ;
 però l' cel vos fa matronas
 de una excel·lencia heroína : etc.

Essent vostres mérits tants
 devant de Deu poderós,
 en nostres treballs socós
 esperam los parroquians ;
 també totas cosas bonas,
 y en tots los mals medicina : etc.

TORNADA.

Puig á còldreus nos inclina
 lo gran de vostras coronas :
 Siaunos sempre patronas,
 ó santas Justa y Rufina.

Barcelona: Estampa dels H. de la V. Pla, carrer de la Princesa.